

Informační technologie v procesu vzdělávání

Moderní společnost klade na učitele i žáky značné nároky na způsoby výuky a práci s moderními technologiemi. Zároveň ale nabízí rozšíření možností i zefektivnění procesů vzdělávání.

Tak jako pronikají informační technologie do našeho běžného života, je zapotřebí, aby se propojovaly i se světem vzdělávání. Nejde jen o to, aby výpočetní technika pomáhala rozšiřovat možnosti výuky. Neméně důležité dále je, aby se již předškoláci, a následně i školáci a studenti, učili pracovat s moderní technikou a využívat jejich předností přirozenou cestou, která jim dá základ ke schopnosti plně využít její potenciál.

Na trhu již existuje široké spektrum produktů, které usnadňují a rozšiřují výuku, jsou zdrojem nových, aktuálních informací, slouží k lepší vizualizaci, lépe průběžně prověřují rozsah znalostí a pomáhají s nápra-

vou. V tomto článku se však nebudeme zabývat technikou samotnou, to bude vyžadovat více prostoru, a proto si takové téma necháme na některé z příštích čísel. Tentokrát se zaměříme na programy, které umožňují těchto moderních prostředků efektivně využít a zprostředkovávají spolupráci nejen mezi žáky jedné třídy, ale též mezi učiteli a školami, bez ohledu na to, kde se nacházejí.

Program Comenius

Do programu, který je zaměřen na školní vzdělávání, se mohou zapojit mateřské, základní i střední školy. Jeho cílem je rozvíjet porozumění mezi mladými lidmi z různých evropských zemí, pomáhat jim osvojit si základní životní dovednosti nezbytné pro jejich osobní rozvoj, pro jejich budoucí zaměstnání a pro aktivní účast v evropských záležitostech.

Díky tomuto programu se brány do světa evropské spolupráce otevírají školám už od poloviny devadesátých let. Vedle možnosti zúčastnit se projektů založených na evropské spolupráci dostali studenti i vyučující příležitost navštívit své kolegy v jiných evropských zemích, zdokonalit své jazykové schopnosti, porovnat různé metodické postupy a vyměnit si zkušenosti s nimi a rozvíjet své učitelské a studijní schopnosti.

S programem Comenius (www.comeniusweek.eu) a zejména s aktivitou Partnerství škol Comenius, která umožňuje financování mobility, plní společné cíle a jsou součástí nejvýznamnějšího evropského programu pro podporu vzdělávání – Programu celoživotního učení, který je úzce propojen na eTwinning.

eTwinning

Je hlavní nástrojem zmíněných aktivit a evropskou platformou, která se stala místem, kde se v první řadě setkávají učitelé se zájmem o mezinárodní spolupráci. Ti využívají zabezpečeného on-line prostředí pro vzájemnou komunikaci, vzdělávací projektové aktivity či sdílení výukových metod a elektronických učebních materiálů.

V tomto prostředí si dále vyměňují zkušenosti a nápady z konkrétních projektů, pochlubit se zde mohou také úspěšnými výsledky svého snažení. Na základě konkrétních potřeb pak lze získat podporu a poradenství z národních podpůrných středisek.

Za dobu své existence se eTwinning (www.etwinning.net) stal zdrojem množství inspirativních podnětů. S jeho pomocí je realizována řada vzdělávacích seminářů uskutečňovaných na internetu i mimo něj a především živá komunikace, kterou mezi sebou vedou učitelé ze všech zemí.

Plnohodnotnou součástí novější verze eTwinningu se staly nástroje sociálních sítí Webu 2.0. „Do eTwinningu se zapojuje stále více škol, účastníci připravují stále více a více zajímavých projektů a učitelé nacházejí nové způsoby vzájemné komunikace,“ říká Odile Quintin, gene-

Metodicko-didaktické postřehy

Z výsledků pilotního projektu vzešlo několik základních metodicko-didaktických postřehů, které významně ovlivní další fáze projektu.

1. Zřejmým přínosem osobních netbooků je využití interaktivních učebnic a možné zapojení krátkých interaktivních cvičení přímo do výuky bez nutnosti stěhovat se do počítačové učebny.
2. Důležitá je pečlivější příprava vyučujícího na hodiny a promýšlení struktury jednotlivých hodin (včetně nutnosti improvizace v případech, kdy technika plně nefunguje).
3. Možnosti práce s netbooky budou plně využity, až většina žáků pochopí, že počítač je pracovní pomůckou.
4. Práce s i-učebnicí je pro děti motivující a z časových důvodů výhodná pro učitele.
5. Radě učitelů se lépe učí v digitální třídě, protože je vidět větší aktivita ze strany dětí.

mim

rální ředitelka direktorátu pro vzdělávání a kulturu Evropské komise a dodává: „Jsem přesvědčena, že eTwinning svého potenciálu dosud naplno nevyužil. Teprve s pochopením možnosti nástrojů Web 2.0 ve vzdělávání si uvědomíme, že motto eTwinningu vyjádřené slovy komunita evropských škol se rychle stává realitou.“

Zapojení škol i jednotlivců roste

Aktivita eTwinning slouží učitelům a žákům z 32 evropských zemí. V Evropě je v programu zaregistrováno více než 130 000 aktivních členů/pedagogických pracovníků škol, kteří realizují 5200 projektů.

V České republice virtuální propojení evropských škol pomocí informačních a komunikačních technologií – eTwinning – aktivně využívá více než 2500 mateřských, základních a středních škol. V programu je zaregistrováno na 4000 českých učitelů, kteří společně se svými žáky realizují 650 projektů. Nejlepší z nich jsou pravidelně oceňovány Národní cenou eTwinning. Ocenění je spojeno s finanční odměnou 20–70 tisíc korun na další rozvoj projektů. Školy si za ni mohou pořídit informační technologie nebo navštívit partnerskou školu v zahraničí. Součástí ocenění jsou i drobné dárky pro zapojené žáky.

Za koordinaci aktivity eTwinning v ČR zodpovídá Dům zahraničních služeb (DZS). DZS také díky svému členství v organizaci European Schoolnet (EUN) zprostředkovává českým školám přístup k dalším celoevropským iniciativám podporujícím využití informačních a komunikačních technologií ve vzdělávání.

Vzdělání21

S podtitulem Úspěšný žák digitálního věku se v říjnu roku 2009 rozjel i projekt rozvíjení metodik výuky s profesionálně připraveným vzdělávacím obsahem – Žáci jsou do procesu výuky zapojeni interaktivní formou s využitím ICT prostředků.

Profesionální vzdělávací obsah je využíván, upravován a přizpůsobován pro potřeby každého jednotlivého učitele i žáka. Systém je navzájem propojen pomocí internetu a bezdrátových sítí a učitelé umožňují aktivně řídit práci celé třídy. Samozřejmostí je individuální i skupinové zapojení žáků do výuky, cílená domácí příprava, efektivní testování a hodnocení a v neposlední řadě aktivní sdílení výsledků a informací s rodiči.

Hlavním cílem projektu je ověření možnosti zapojení moderních technologií do výuky na základních školách v České republice a vznik modelové platformy ověřené v praxi, která by mohla být poskytnuta

českým školám. Jedná se o společnou iniciativu firem AV Media, Hewlett-Packard, Intel, 2H-Heran, Microsoft a Nakladatelství Fraus.

Přínosy pilotní fáze

Do pilotní fáze projektu byly zapojeny tři základní školy s celkovým počtem 140 žáků 6. ročníků, společně s 20 učiteli vyučujícími český jazyk, anglický jazyk, matematiku, občanskou výchovu, dějepis, zeměpis, přírodopis a fyziku.

Podle dosavadních poznatků učitelů je výuka pro děti mnohem zábavnější a motivující. Díky možnosti monitorování žákovských netbooků ze svého počítače sledují učitelé práci jednotlivých žáků a mohou ověřit, jak zvládají zadané úkoly. Díky tomu lze okamžitě identifikovat problematické jevy, načež učitel může znovu vysvětlit probíranou látku.

Za největší přínosy projektu učitelé považují názorné a rychlé zobrazení informací na tabuli, využití interaktivních cvičení, zábavnější formu výuky s vyšší aktivitou žáků a možnost přizpůsobit výuku jejich individuálním potřebám. Naproti tomu je při zavádění potřeba počítat i s úskalími. Podle dosavadních zkušeností totiž z počátku osobní netbooky žáky více rozptylovaly. Situace se zlepšila až po několika měsících výuky. Nebezpečné je také plně se spoléhat na moderní prostředky. Při náhlém výpadku proudu nebo sítě musí mít žáci k dispozici také tištěné učebnice a učitel musí být připraven na nutnost improvizace.

Pro vyučující přináší moderní výuka také větší časové nároky při přípravě jednotlivých hodin a jejich struktury. To by se ovšem časem mělo zlepšovat díky možnosti opřít se o zkušenosti z předcházejících projektů.

Michael Málek

Vy ještě nepoužíváte eTwinning ve výuce?

A víte, že...

- díky aktivitě eTwinning mohou evropské školy navzájem spolupracovat a realizovat vzdělávací projekty na dálku s využitím moderních technologií?
- eTwinning je určen učitelům a žákům všech typů mateřských, základních, středních a vyšších odborných škol ve 32 evropských zemích?
- máte možnost se stát součástí evropské sítě více než 130 000 učitelů, která nabízí databázi partnerů pro spolupráci ve vzdělávání a další možnosti profesního růstu učitelů, např. on-line vzdělávací kurzy?
- žáci i učitelé se díky projektové spolupráci zdokonalují ve znalosti cizích jazyků a ICT dovednostech?

Chcete se dozvědět více?

Kontaktujte:

Národní podpůrné středisko

pro eTwinning (NSS)

Dům zahraničních služeb

Národní agentura pro evropské vzdělávací programy

Na Poříčí 1035/4, 110 00 Praha 1

Tel: + 420 221 850 306

www.etwinning.cz, www.etwinning.net

